

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1514. usque ad annum 1520

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118464

§. 138. Jacobi Almaini obitus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66414)

ter commotus, omnes Cardinalitia dignitate exuit, quos tamen Leo X. postmodum in integrum restituit. Tandem Cardinalis de Prie die nona Septembris anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto in Galliis animam efflavit, cujus corpus in Preesensi Abbatia sepultum requiescit, ubi hodie dum ferale ejus monumentum visitur.

Saecul. XVI.
A. C. 1516.

§. CXXXVIII.

Jacobi Almaini obitus.

Duobus hisce Cardinalibus alios duos subjungimus Scriptores Ecclesiasticos eodem anno vivis ereptos, quorum primus erat Jacobus Almainus, alter vero Joannes Baptista Spagnolus, dictus alias *Mantuanus*. Horum prior apud Senones natus non inferioris notæ Scholasticus, ac subtilis Dialecticus habebatur, & in Navarræ Collegio Theologiae Professor atque Doctor existit, ejusque auditores ipsius præcepta avidis auribus excipiebant. Eidem Facultas Theologica negotium dedit, ut librum refelleret, quem Cajetanus circa Pontificis auctoritatem Concilio superiore elucubravit, ac Pisana Synodus Parisiensibus Doctoribus discutiendum transmisit. Hunc ergo Almainus solidis confutavit argumentis, suumque responsum coram frequenti

Bellarmin. de script Eccl. Hist. Univ. Paris. to. 6. Dupin. Bibl. des aut. Eccl. to. 14. in 4. p. 4. Saecul. XVI

Sæc. XVI.
A.C. 1516.

quenti Theologorum confesso perlegit, cunctis unanimi suffragio Auctori applaudentibus. Pressius institit Scoti, Ockami & Bieli sententiis, ejusque libri passim Scholasticorum placita sapiunt. Scripsit I. *Opus morale*, in quo de natura actuum & habituum, eorumque impedimentis differuit, item de tribus virtutibus Theologicis, de virtutibus moralibus &c. Prodiit in lucem hoc opus Anno millesimo quingentesimo decimo, ac duobus post annis secundo prælo Parisiis editum fuit. II. Elucubravit quæstionem de dominio naturali, civili, & Ecclesiastico. III. Duos commentarios in tertium & quartum Sententiarum libros, quorum tamen postremum non absolvit. IV. Ad posteros transmisit Expositionem circa decisiones quæstionum Magistri Guilielmi Ockami de potestate Ecclesiastica & sæculari. V. Librum de auctoritate Ecclesiæ, & Conciliorum contra Cajetanum, cujus modo meminimus. VI. Commentarium de poenitentia juxta principia Scoti. VII. Quinque tractatus Logicæ, quibus titulum præfixit: *Consequentia*. VIII. Dictata super sententias Magistri Roberti Holkot de actibus fidei, & libero arbitrio. Cuncta ista opuscula in unum majoris formæ volumen collecta Anno Christi millesimo quingentesimo decimo sexto, Parisiensibus literis excusa fuerunt. Cete-

Ceterum præcipue recenseri merentur, Sæcul. XVI.
A.C 1516.
quæ in decisiones Ockami, & contra Ca-
jetani librum de auctoritate Ecclesiæ e-
lucubravit. Primum opusculum inscri-
psit *de potestate Ecclesiastica, & Laica*:
Ibi loquitur de potestate jurisdictionis,
qua in eos, qui Judicem pro causa di-
centem recusant, sententiam ferendi fa-
cultas tribuitur; hanc duplicis generis
esse affirmat, quarum prima est *Ecclesia-
stica*, quam Christus Dominus pro sua
Ecclesia juxta Evangelii legem ad salu-
tem fidelium regenda Apostolis, suis di-
scipulis, eorumque Successoribus tradi-
dit, altera dicitur *temporalis seu Laica*,
„ quæ, ut inquit, primam suam originem
„ trahit a populo, a quo in quasdam Per-
„ sonas, vel per successionem, vel per
„ electionem derivata est ad civiles com-
„ munitates juxta leges Status regen-
„ das ad publicam ac tranquillitatem
„ conservandam. „ Hanc potestatem
quantum *ad jus* a Deo descendere docet,
non autem quantum *ad usum* seu hujus
juris adeptionem, quia illam Deus non
immediate quibusdam Personis concessit,
prout tamen illis potestatem Ecclesia-
sticam tradidit. Sex autem distinguit
potestatis Ecclesiasticæ genera. I. Or-
dinis. II. Administrationis Sacramen-
torum. III. Jurisdictionis ad corrigend-
um & puniendum. IV. Ministros in-
stituen-

Sæcul. XVI. stituendi. V. Apostolatus ad prædicandum. VI. Denique eleemosynas ab Inferioribus pro Ministrorum sustentatione colligendi potestatem. Ex hac divisione questionem resolvit, *utrum potestas Ecclesiastica in singulis Sacerdotibus æqualis sit?* pro qua Armachani & Marsilii sententiam refert, qui quemlibet Sacerdotem de jure divino Confirmationis Sacramentum conferendi potestatem habere affirmarunt, addit tamen, magis communem esse opinionem docentium, quod solus Episcopus hujus, necnon Sacramenti Ordinis Minister sit: Potestatem vero jurisdictionis in Sacerdotibus inæqualem esse, nullatenus in dubium vocat.

Suprema potestas temporalis, juxta Almainum conjungi potest cum summa potestate Ecclesiastica; ast summus Pontifex ex ipsa Christi Domini institutione hanc supremam potestatem in temporalia non habet; hæ enim duæ potestates diversæ sunt, ac circa diversas versantur res, nec ipse Christus Dominus ut homo, terrenus erat Rex Judæorum, minus vero totius orbis Dominus, nec in temporalia ullam habuit jurisdictionem, quam etsi habuisset, Ecclesiæ tamen suæ nec summo Pontifici illam concessit, proin Ecclesiasticorum bona de jure divino a jurisdictione civili haud exempta sunt. Post hæc Almainus fusius excurrit

currit in excommunicationem, quam pro sæcul. XVI.
 more Theologorum partitur in illam a A.C. 1516.
Jure, & alteram ab homine. Pertractat
 etiam quæstionem de modo, quo Leges
 Ecclesiasticæ obligant, inde vero conclu-
 dit, quod non modo Papa, sed quilibet
 alius Sacerdos in arcano tribunali seu in
 foro poenitentiae, ut vocant, imponere
 possit poenam, quam poenitens accepta-
 re, eoque sub reatu peccati adimplere
 tenetur. Præterea ait, quod a Synodo
 generali condi possit Lex obligans sub
 peccato gravi, hoc tamen lethale non es-
 set præcisa lege divina; eandem quoque
 potestatem condendi legem, cujus trans-
 gressio lethalis est, summo Pontifici ad-
 scribit. Differit etiam de dispensationi-
 bus, ubi affirmat, quod Papa, si legis gra-
 tiam in votis facit, sua auctoritate nulla-
 tenus voti simplicis obligationem tollat,
 sed duntaxat declaret, quod illud in
 particulari hoc eventu non adstringat.
 Pontificem vero in voto solemnii dispen-
 sandi facultate carere contendit. Deni-
 que tres casus recenset, in quibus Con-
 ciliium absque auctoritate Pontificis con-
 vocari potest. I. Si Papa desinat esse
 vel per mortem naturalem, vel civilem.
 II. Cum requisitus illud celebrare nollet.
 III. Si locus & Concilii tempus ab alia
 priori Synodo jam præstitutum fuit. His
 casibus Synodus legitime congregata
 potest

Secul. XVI.
A. C. 1516.

potest condere Canones, poenas imponere, indulgentias impertiri, anathemata pronunciare, & dispensationes pari cum Papa jure concedere. Ultimo infallibilitatem Generali Concilio utpote cui Spiritus Sanctus assistit, annexam esse demonstrat.

Iisdem omnino principiis de origine & extensione potestatis Ecclesiasticæ & civilis innititur tractatus, quem Almainus adversus Cajetanum de *auctoritate Ecclesiæ & Conciliorum* conscripsit, ac Tristano de Salazar Senonensi Archiepiscopo nuncupavit. Præprimis velut Principium statuit ac probat, potestatem Ecclesiasticam *immediate* a Christo Domino Ecclesiæ suæ fuisse datam, inde vero contra Cajetanum concludit, Ecclesiam seu Generale Concilium, quod illam representat, potestate sua superius esse ipso summo Pontifice, hancque in rem plura Doctorum testimonia conglomerat. Demum adversas, quibus hæc opinio impugnari posset, rationes dissolvit, ac postquam Pontificis auctoritatem Concilio & Ecclesia inferiorem generatim demonstraverat, ad particulares descendit functiones, in quibus Ecclesia suam potestatem exercet. In prima igitur quaestione discutit, in quibusnam Papam eligendi potestas resideat, ac respondet, illam Ecclesiæ a Christo Domino demandatam

datam fuisse. Secunda quæstione expo- Sæcul. XVI.
A.C. 1516.
nit, cuinam ultima decisio in materiis
fidei competat, & hanc itidem Ecclesiæ
aut Concilio Oecumenico adjudicat; il-
lud enim in materia fidei supremum esse
tribunal agnoscit, fatetur tamen, quod
Synodus in quæstionibus *facti* divinitus
non revelatis decipi possit. In tertia
quæstione examinat, utrum Concilium
Papam exauctorare valeat, supponitque,
quod Papa in hæresin lapsus *ipso facto*
munere suo haud quaquam excidat,
sed primum a Synodo Papatu exuen-
dus sit; quod & ipse Cajetanus ad-
mittit.

Cum vero Cajetanus affirmaret, in
ejusmodi casu Papam a Synodo non po-
testate auctoritatis deponi; „hinc ut Ca-
„ jetanus infert, non sequitur, quod Sy-
„ nodo in Papam quædam auctoritas
„ competat, sed tantum deduci potest,
„ quod Concilium in illam Personam,
„ quæ Pontificia dignitate insignita est,
„ jurisdictionem exercent. „ Almainus
infirmum hoc esse responsum ostendit,
affirmans, in omni casu Pontificem Sy-
nodo inferiorem esse, ab ea exauctora-
ri, imo etiam ante depositionem anathe-
mate percelli posse, ita ut non ad id, ex-
cluso quocunque alio crimine sola, ut con-
tendebat Cajetanus, hæresis sed quodli-
bet facinus tanta poena dignum sufficiat,

Hist. Eccles. Tom. XXXIII. O id-

Sæcul. XVI idque comprobare nititur ex S. literis,
A.C. 1516. necnon ex malis, quæ emergerent, si
 Papa, quantumcunque sceleratus esset, aut quodcunque crimen commisisset, Patu exui non posset. Imo, inquit Almainus, contingere potest, quod Synodus generalis Papam etiam innocentem honoris sui gradu dejicere teneatur, prout schismatis tempore pro bono pacis factum novimus, ac fieri deberet, si Papa captus foret apud infideles, & de ejus libertate nulla spes superesset. Postea examinat, qua ratione Synodus convocari queat, in qua Pontifex, si necessitas urgeat, dijudicatur, & quamvis summo Pontifici Concilium congregandi potestatem jure avito competere haud inficietur, aliud tamen convocandi jus etiam Synodo adstruit, imo velut probabile tenet, quod ejusmodi jure Cardinalium Collegium gaudeat, cum necessitas id exigat, illudque Papa convocare recuset, si vero Synodus quoque, vel Cardinales in hoc casu Concilium habere detrectent, tunc quælibet Ecclesia particularis, ad cujus notitiam pervenit ejusmodi necessitas, illam aliis Ecclesiis manifestare, certumque locum pro habenda Synodo designare debet, ad quam ceteræ Ecclesiæ suos Prælatos mittere, locumque acceptare tenentur, non quidem ex vi hujus Ecclesiæ particularis, sed

sed ex jure naturali ac divino, quo om-
nes universalis Ecclesiae salutem procu-
rare adstringuntur: Subdit postea, quod
tunc, si pleraeque particulares Ec-
clesiae ad indictum locum per suos depu-
tatos convenirent, haud dubitandum,
ejusmodi conventum legitimam esse Sy-
nodum, in eaque, aliis licet particulari-
bus Ecclesiis vel obluquantibus, vel veni-
re recusantibus, plenam Ecclesiae aucto-
ritatem residere (*).

Saecul. XVI.
A.C. 1516.

Ceterum Almainus ad calcem ope-
ris sui contestatur: se semper universalis
Ecclesiae definitioni opinionem suam sub-
jecturum. Obiit admodum juvenis An-
no a reparata salute millesimo quingen-
tesimo decimo quinto, ab adepto Docto-
ratus honore quarto. Opera ac labore
Oliverii Lugdunei cuncta illius opuscula

Launoius
hist. Gymnas.
Nov. p. 611.

O 2

altero

(*) Ex hac doctrina facile perspiciet Le-
ctor, an adeo prolixam illius enarrationem in-
tra Historiae Ecclesiasticae limites horum tracta-
tum praestantia promereatur. Aliud sane fuit
judicium Dominici Gravinæ, qui apud Roca-
bertum in sua Bibliotheca Rom. Pontif. tom. 8.
fol. 823. Almainum confutat, & fol. 428. im-
modestum hujus Scriptoris calumum benigne
excusat, his verbis: *Jam alias diximus, Al-
mainum cum Gersone in suo sensu abundasse
propter tempora illa schismatica. Et non mi-
rum, si DD. Catholici in dictorum Auctorum
sententiam abierint, ex praecedenti enim tempo-
ris hujus incendio fumus adhuc ex Conciliabulo
Pisano exhallabat, qui oculos horum, & alias
piissimorum Doctorum offendit.*

Sæcul.XVI altero post ejus obitum anno Parisiis
A.C.1516. publicam lucem aspexere, quibus præ-
 fationem Oliverius subjungens fusius in
 Almaini laudes excurrit, & perspicuam
 illius methodum, ac solida commendat
 principia, ex quibus apte ac concludere sua
 argumenta deduxit, eaque Sacræ Scri-
 pturæ, Synodi Patrum testimoniis, &
 validis rationibus firmavit. Falluntur illi
 qui Almainum Religiosæ cuidam fami-
 liæ adscriptum referunt, hinc Pater Lab-
 bæus Gesnerum, & Simmlerium Abbre-
 viatorem suum hujus erroris merito po-
 stulat. Aliqui eundem sub vexillo S.
 Francisci meruisse volunt, alii illum sup-
 presso S. Ordinis nomine præcise *Monachum*
 appellant: id omnino certum, quod
 Almainus Navarrae Doctor fuerit, ac cum
 ingenti viri æque docti ac humilis nec
 non veritatis studiosissimi fama rebus hu-
 manis valedixerit.

*Labbe de
 Script. Eccl.
 t.1.p.488.*

§. CXXXIX.

*Extrema Joannis Baptistæ Spagnoli seu Hispanioli alias
 MANTUANI.*

*Paul. Jov.
 in elog. Do-
 ctor. c. 11.
 Vossius lib.3.
 de Historic.
 Latin.* Eodem hoc anno millesimo quingente-
 simo decimo sexto die vigesima Mar-
 tii Joannes Baptista Spagnolus ab ejus-
 dem nominis urbe, qua natus erat, vul-
 go *Mantuanus* dictus, extremam diem
 obiit,